

งานผลิตภัณฑ์การทอเสื้อถุง

การทอเสื้อถุง เป็นภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น ที่นำเอาต้นกามาแปรสภาพให้เป็นเส้นข้อมีดี แล้วสานทอให้เป็นแผ่นพื้น เพื่อนำมาใช้ปูตารางรองนั่งหรือนอน หรือทำธุรกรรมต่างๆ ตลอดจนทำพิธีกรรมทางศาสนาและความเชื่อ

เสื้อถุง เป็นผลิตภัณฑ์ที่มิใช้กันอยู่ทั่วไปทั้งในประเทศไทยอีกด้วย ทั้งนี้ เพราะต้นกามีพิษธรรมชาติที่ขึ้นอยู่ทั่วทุกภูมิภาค และภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นที่นำต้นกามาแปรสภาพก็มีลักษณะคล้ายกัน หรือได้อิทธิพลทางความคิดจากกันและกัน ทำให้เสื้อถุงถูกจัดได้ว่าเป็นปัจจัยจำเป็นอย่างหนึ่ง ต่อการดำรงชีวิตของผู้คนในอดีต ที่ดำเนินลงน้อย สำหรับราชธานี จังหวัดยะลา เชิงเทรา คือภูมิภาคหนึ่งที่มีการสืบสานภูมิปัญญาทางด้านการทอเสื้อถุงนี้มายาวนาน จนปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์อื่นเข้ามาทดแทนการใช้เสื้อถุงมากmany ให้เลือก นับตั้งแต่เสื้อน้ำมัน พรหมเบื้องปูพื้น และอื่นๆ ทำให้กระแสความนิยมในการใช้เสื้อถุงลดลง และคนรุ่นใหม่ก็สนใจในภูมิรู้ด้านนี้น้อย การศึกษาข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอเสื้อถุงของชุมชนนี้ ก็เพื่อให้เห็นถึงวัฒนธรรมทางภูมิปัญญาของท้องถิ่น และปัญหาที่สืบต่อการสูญสิ้นของภูมิปัญญานี้ ว่ามีมากหรือน้อย และด้วยปัจจัยหรือองค์ประกอบใด เพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์หรือแก้ไข สำหรับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในโอกาสต่อไป

การทอเสื้อถุง ของชาวไทยเชื้อสายเขมร ที่ดำเนินสืบเนื่องกันมาในระบบครอบครัว นับตั้งแต่บรรพชนจนถึงปัจจุบัน เก็บทุกรากเรือนที่ถูกหลานต่างชั้นรับรู้ภูมิปัญญาด้านการทอเสื้อถุงนี้เข้าไว้ในตัว แม้ชาวชุมชนจะมีอาชีพหลักทางด้านเกษตรกรรมการทำนาข้าว และการเลี้ยงกุ้ง แต่พื้นที่บางส่วนก็ถูกกันไว้เพื่อทำการปลูกข้าวน้อยก็จะปลูกก็มาก บ้านใดปลูกข้าวมากก็เหลือพื้นที่ไว้ปลูกก็บ้าง เพื่อให้ได้รัฐดินมาทอเป็นเสื่อสร้างรายได้เสริมbam ว่างจากเกษตรกรรม ครั้นเมื่อหน่วยงานทางราชการเข้ามานำเสนอส่งเสริม ทั้งการพัฒนาปรับปรุงการทำนา ทั้งการทอเสื้อ ตามนโยบายรัฐบาลที่ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ธุรกิจชุมชน หนึ่งดำเนินหนึ่งผลิตภัณฑ์ ทำให้เกิดการคืนตัวของชาวชุมชน มีการรวมตัวกันของกลุ่มผู้ประกอบการเป็นกลุ่มแม่บ้านทอเสื้อทั้งหมู่ที่ ๘ และหมู่ที่ ๙ สร้างความเข้มแข็ง สร้างภูมิคุ้มกันแก่ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอเสื้อถุงนี้ให้มีความมั่นคงขึ้น

แม้ปัจจุบันกระแสความนิยมในการใช้เสื้อถุงจะลดลง ค่านิยมในการทำงานตามโรงงานอุตสาหกรรมของคนรุ่นใหม่มีน้อยต่อเนื่อง แต่ผลิตภัณฑ์เสื้อถุงของชุมชนทั้งหมู่ ๘ และหมู่ ๙ ดำเนินลงน้อย ก็ยังมีการทำอุตสาหกรรมไม่ขาดสาย เพราะคนหนุ่มสาวถึงแม้จะอยู่ที่โรงงาน แต่คนแก่คนเฒ่าที่ไฟน์บ้านรอการเก็บเกี่ยวผลิตผลด้านการเกษตร ต่างไม่ปล่อยเวลาว่างให้ผ่านไปโดยสูญเปล่า การทอเสื้อถุงของชุมชน จึงยังคงอยู่ได้เสมอจนถึงวันนี้

การทอเสื่อ เป็นไปเพื่อการใช้สอยในครัวเรือน โดยท้องถิ่นได้มีต้นกอก็ทอเสื่อ กอก ห้องถิ่นได้มีต้นกระจุก ก็ทอเสื่อกระจุด เสื่อในอดีตเป็นของใช้ที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับปูนัง หรืออนอน จนถึงกับมีคำกล่าวว่า บ้านใดไม่มีเสื่อใช้ อือว่า พ่อแม่ลูก เกียจร้านไม่มีฝีมือ หนุ่มสาวที่แต่งงานตั้งครอบครัวใหม่หรือขึ้นเรือนใหม่ จะต้องเตรียมที่นอน หมอน ผ้าห่ม ส่วนเสื่อฝ่ายหญิงจะจัดเตรียมทองสะสมไว้เป็นของขึ้นเรือน นอกจากนี้ยังทอเพื่อขายเป็นไทยทานให้กับวัด เพื่อบำรุงศาสนานในดดุเทศกาลต่างๆ และยังนำเสื่อที่ทอไปซื้อขายแลกเปลี่ยนกันหมู่บ้านใกล้เคียงอีกด้วย

ชาวชุมชนหมู่ที่ ๘ และ ๕ ตำบลคงน้อย อำเภอราษฎร์สัน จังหวัดฉะเชิงเทรา ก็มีค่านิยมทางวัฒนธรรมดังนี้ที่กล่าวมา ดังนี้กูมิปัญญาด้านการทอเสื่อ ก็จะสมสื่อนภูมิรู้พื้นบ้านที่แต่ละครัวเรือนต้องปลูกฝังให้ลูกหลานมีความรู้ มิให้ได้ชื่อว่าเกียจร้าน มิต้องเสียทรัพย์สินเงินทองไปซื้อหา และมิให้เวลาว่างสูญไปโดยเปล่าประโยชน์ ซึ่งนอกจากจะทอไว้เพื่อใช่องในครัวเรือนแล้ว ยังสามารถทอเป็นอาชีพสร้างรายได้เสริมอีกด้วยนั่นเอง

ปัจจุบันนี้มีแนวโน้มกูมิปัญญาห้องถินด้านต่างๆ กำลังจะสูญหายไป แต่การทอเสื่อที่ตำบลคงน้อยกลับเกิดกลุ่มเป็นชุมชนเข้มแข็ง ยืนหยัดพัฒนาภูมิปัญญาด้านกระแสค่านิยมใหม่ ของสังคมอย่างเห็นได้ชัด เช่น การศึกษาข้อมูลของชุมชนนี้ก็เพื่อศึกษาปัจจัยองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ว่า เป็นพระเหตุผลใดที่ภูมิปัญญาห้องถินนี้จึงยังคงดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนยงมาตลอด การทอเสื่อ กอกของชาวชุมชนหมู่ที่ ๘ และ ๕ ตำบลคงน้อย อำเภอราษฎร์สัน จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการทำสืบ ทอดกันมาอย่างนานนับตั้งแต่แรกเริ่มตั้งหมู่บ้าน และถ่ายทอดการยั่งยืนของภูมิปัญญาสืบทอดกันมา ทางระบบครอบครัว จากรุ่นสู่รุ่นจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ด้วยมุลเหตุทางด้านภูมิศาสตร์ พื้นที่ในชุมชนมีต้นกอกขึ้นแต่แรก และมีการทำนา ก็เพื่อเก็บรักษาต่อดินธรรมชาติไว้ใช้ในการทอเสื่อสืบ ต่อ กันมาอย่างไม่ขาดสาย ทำให้ความรู้ในภูมิปัญญาห้องถินนี้ดำรงอยู่สืบมาอย่างต่อเนื่อง กระทั่ง ปัจจุบันการทำนา กันในระบบครอบครัวยังคงเป็นอาชีพหลัก นอกเหนือจากการทำงานข้าว เลี้ยงกุ้ง หรือ เกษตรกรรมอื่นๆ ทั้งนี้ เพราะสามารถขายผลผลิตที่เป็นเกษตรหรือกิจการส่วนตัว ก็ได้เป็นอย่างดี กระทั่งมีพ่อค้ารับส่งถึงที่ เพื่อไปขายให้แก่ผู้ทอในจังหวัดอื่นๆ ถึงจังหวัดอื่นๆ นี้เองจากความรู้เกี่ยวกับการทอเสื่อ ก็เป็นพื้นฐานความรู้ที่เริ่มตั้งแต่ครอบครัว ที่ทำเพื่อไว้ใช้และทำเพื่อขาย จากใช้ไว้ขายเป็นรายได้เสริม เด็กๆ ได้ชิมชั้บบันรู้กรรมวิธีและขั้นตอนการทำ การทอนี้มาตลอด เมื่อโตก็จะได้รับการฝึกฝนจนเป็นทักษะและความชำนาญ และกลายเป็นที่ยอมรับ กลายเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ไปในที่สุด แม้ปัจจุบันจะมีกระแสค่านิยมในอาชีพตามโรงงานอุตสาหกรรมเข้ามายึดแทนทางเลือก ก็ยังมีคนรุ่นใหม่ไม่น้อยที่พึงพอใจจะอยู่สืบสานงานอาชีพ ด้านเกษตรกรรม และการทอเสื่อจากบรรพบุรุษกันบ้าน อีกทั้งผู้เม่าผู้แก่ก็ไม่เคยปล่อยเวลาว่างให้สูญไปโดยเปล่าประโยชน์ ด้วยอุปกรณ์และเครื่องมือล้วนอยู่ใกล้ตัว เพียงหันตาไปเสื่อก็ขึ้นสอดใส่ไม้ข้าวได้เสื่อผืนงามที่ทำรายได้อย่างน่าพอใจในระดับหนึ่ง และผลพวงแห่งแนวโน้มนี้ อย่างมาก

ของรัฐบาล ที่มุ่งอนุรักษ์ภูมิปัญญาชาวบ้าน เน้นส่งเสริมให้สร้างรายได้เป็นธุรกิจชุมชน จนถึงขั้น หนึ่งคือกลุ่มนักศึกษาที่ ทำให้การท่องเที่ยวของชาวชุมชนแบบดั้งเดิม ได้รับการส่งเสริมพัฒนา ให้มีคุณภาพมีประสิทธิภาพมากขึ้น จนเป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้น ถึงแม้ค่านิยมในการใช้สื่อ กลุ่มในปัจจุบันจะคล่อง แต่การทำหากก ก การท่องเที่ยวที่บังสร้างรายได้เป็นอาชีพเสริมแก่ชาวชุมชน ได้ไม่เปลี่ยนแปลง ส่งผลให้เกิดการรวมตัวของผู้ประกอบการเป็นกลุ่มแม่บ้านท่องเที่ยว สร้างความ เชื่อมแข็งแกร่งชุมชนทั้งทางด้านการผลิตและทางด้านการตลาด

ส่วนในด้านการอนุรักษ์และถ่ายทอด ก็เป็นผลลัพธ์เนื่องมาจากการ นโยบายของรัฐบาล ทำ ให้ชุมชนเลี้ยงเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาของท้องถิ่น มีการเชิญให้ผู้ประกอบการเป็นวิทยากร สอนความรู้แก่นักเรียนในชุมชนและผู้สนใจทั่วไป จนกระทั่งบางโรงเรียนสร้างเป็นหลักสูตรการ เรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวแก่นักเรียนดังที่พบเห็นได้ทั่วไปตามแหล่งท่องเที่ยวสารข้อมูลเกี่ยวกับการท่อง เที่ยว ซึ่งขึ้นตอนหรือวิธีการที่สำคัญๆ มีดังนี้

๑. การปลูกอกหรือทำหากก นับเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างวัสดุในการท่องเที่ยว โดย เตรียมที่ดินด้วยการ ไถ แล้วปักคำหัวกกลงในนาหม่อนการดำเนินข้าว จากนั้นมีการบำรุงรักษา ถอนหญ้า ใส่ปุ๋ย ปลูกแซม ด้วยเวลา ๓-๔ เดือน ก็สามารถเก็บเกี่ยวได้

๒. การตัดกอก จะใช้มีดเด็กตัดเกือบถิ่งโคนต้นกอก แล้วนำมายกของเรียงเพื่อคัดแยกขนาด ตั้งแต่ความยาว ๕ คืบ ๘ คืบ เรื่อยลงมาจนถึง ๕ คืบ จากนั้นนำแต่ละกองที่มีขนาดเท่ากันมัดเก็บ ไว้ด้วยกัน ตัดออกที่ทึบเพื่อทำการกรีดเป็นเส้น

๓. การกรีดจะใช้มีดปลายแหลมที่ทำมาจากใบเลื้อย กรีดแบ่งครึ่งกอกแต่ละเส้นถ้าเป็นต้น เล็ก ถ้าเป็นต้นใหญ่ก็กรีดเหมือนกัน แต่จะมีส่วนที่กรีดทึบ เพื่อให้แห้งง่าย

๔ หลังจากได้เส้นกอกแล้ว ก็นำไปตาก โดยแผ่ร่วงเรียงเป็นแนวยาว วันแรกจะตากเต็ม วัน จากนั้นนำมัดเป็นมัดเล็กๆ แล้วตากอีกราว ๒ วัน ให้เส้นกอกนั้นแห้ง

๕. การข้อมสี นำกอกที่ตากแห้งแล้วมามัดแห่น้ำร้าว ๑๐ ชั่วโมง เพื่อให้เส้นกอกน้ำ จากนั้น ต้มน้ำให้เดือด ใส่สีข้อม แล้วนำไปสักกอกที่มัดเป็นกำแหงไปในน้ำสีที่กำลังเดือดทึบไว้ ๑๐- ๑๕ นาที จึงนำไปแห่น้ำ แล้วนำไปขึ้นตากในที่ร่มมีลมพัดผ่าน ๓-๔ วัน เมื่อเส้นกอกสีแห้ง ก็สามารถ นำไปใช้ในการท่องเที่ยวได้

๖. การท่องเที่ยวเริ่มต้นกับพื้นเป็นเส้นยืนตามขนาดของคีบที่กำหนด แล้วใช้เส้นกอกใส่ กระสายท่อเรียงเป็นเส้นนอนคล้ายการทอผ้า การใส่ลายสีในการทอนนิยมใส่ต่อนแรก และต่อน ศุดท้ายของการทอ เมื่อจะเต็มผืน

๗ เมื่อทอได้เต็มผืนก็มัดริมเส้น ตัดเส้นออกจากกัน และตัดริมอีกครั้งพร้อมแต่งเสื่อใหม่ ความเรียบเรียบของสายงาน

ส่วนราคาในการขาย ถ้าเป็นเสื่อธรรมชาติ ๕ คีบ ผืนละ ๙๐ บาท, ๖ คีบ ผืนละ ๑๐๐ บาท, ๗ คีบ ผืนละ ๑๒๐ บาท, ๘ คีบ ผืนละ ๑๕๐ บาท และ ๙ คีบ ผืนละ ๑๘๐ บาท ถ้าเป็นเสื่อ

สีจะทำตั้งแต่ ๑ กีบ ในราคายังคง ๒๕๐ บาท, ๘ กีบ ผืนละ ๓๐๐ บาท และ ๕ กีบ ผืน
ละ ๑๕๐ บาท

ปัจจุบันผู้ประกอบการสามารถ ก่อรากแม่บ้านทอเสื่อ หมู่ที่ ๕ ตำบลลดงน้อย อำเภอราช
สาสัน จังหวัดยะลา ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๑๐ คน คือ

นางจันทร์ สร้อยทอง ประธานกลุ่ม และสมาชิก คือ^๑
นางบุญนา จันสุพาร, นางเกย์ สมบูรณ์ยิ่ง, นางคลับ อุนุตโต, นางประทวน พยุงพงษ์, นาง
วิรัตน์ ศรีสุนทร, นางอัมพร ตรีเวช, นางพินิจ พยุงพงษ์, นางลาวัลย์ ตรีเวช และนาง
ทองม้วน รักษาทรัพย์

กอก เป็นไม้ล้มลุกในวงศ์ Cyperaceae ขึ้นในที่ชื้นและ มีหัวเหมือนข่าแต่เล็กกว่าและแตก
แขนงเป็นต้น คำเรียกพื้นเมืองมักเรียกตามลักษณะลำต้นว่า กอกเหลี่ยม กอกกลม ชนิดลำต้นกลม
นิยมใช้ในการทอเสื่อ เพราะพิเศษเหนียวและอ่อนนุ่ม เมื่อทำเป็นเสื่อแล้วจะนิ่มนวลน่าใช้ หากขัด
ถูกจะเป็นมันน่าดู ส่วนกอกเหลี่ยมลำต้นมีลักษณะเป็นสามเหลี่ยม ผิวของกอกชนิดนี้จะแข็งกรอบ
และไม่เหนียว ไม่นิยมนำมาใช้ทำเสื่อเพราะไม่ทน

การทอเสื่อกอก ก็เป็นเช่นเดียวกับการสร้างสรรค์สิ่งอื่นๆ ด้วยภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น
ที่มีพิชานคนนี้ขอนอยู่ ซึ่งสามารถพบเห็นได้ทั่วไปทุกภูมิภาค จนยกให้เป็นเครื่องเรียนของ
โลกถูกทอขึ้นเมื่อไร หรือชนชาติไหนเป็นชาติแรกที่ทอเสื่อขึ้นใช่ อ้างไรก็ตามในปัจจุบันการทอ
เสื่อกอกได้กลายเป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่นต่างๆ ในประเทศไทย และได้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการ
ออกแบบแปรรูป ให้มีลักษณะต่างๆ และใช้นอกเหนือไปจากการปูนั่งหรือนอน เช่น ในอดีตที่ผ่าน
มา

ส่วนการทอเสื่อกอกของชาวบ้านตำบลลดงน้อย อำเภอราชสาสัน จังหวัดยะลา ก็ลูก
จัchnับเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านของท้องถิ่นนี้ ที่มีการทำและสืบทอดความรู้จากคนรุ่นหนึ่งสู่คนรุ่น
ต่อมาอย่างสืบเนื่องยาวนาน จนการทอเสื่อกอกกลายเป็นวิถีชีวิตในบ้านว่างจากงาน
เกษตรกรรม เพื่อทำขึ้นใช้เองในครัวเรือน และซื้อขายแลกเปลี่ยนเป็นรายได้เสริม ยังได้รับการ
ส่งเสริมพัฒนาจากหน่วยงานของรัฐ ก็สามารถพัฒนาคุณภาพของวัสดุคุณภาพ และฝึกอบรม
กลาโหมเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถทำรายได้ให้แก่กลุ่มแม่บ้านที่รวมตัวขึ้นเพื่อประกอบการทอเสื่อตาม
แนวนโยบายธุรกิจชุมชน จนมีความเข้มแข็ง และอยู่รอด ได้ท่ามกลางกระแสความผันแปรของ
วัฒนธรรม และค่านิยมในการใช้สอย

ส่วนมูลเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้ภูมิปัญญาการทอเสื่อกอกยังคงดำเนินอยู่ได้ในชุมชนคงน้อย
แห่งนี้ อาจจำแนกแยกประเภทออกได้ว่า

๑. การทอเสื่อของชาวตำบลลดงน้อยนี้ เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตที่ดำเนินสืบต่อภัณมาเป็น
ปกติวิถีย์ คือเมื่อมีเวลาว่างก็ทอเพื่อใช้หรือขายเป็นรายได้เสริม แม้บางช่วงเวลาและโอกาส อาจทำ
รายได้มากกว่าอาชีพหลัก แต่ก็ไม่ทำให้วิถีชีวิตของผู้ประกอบการเปลี่ยนไปตามกระแสธุรกิจ หรือ

กระแสค่านิยมในเรื่องหนึ่งคำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หรือการท่องเที่ยว ชาวบ้านก็ยังมีชีวิตตามปกติ เหมือนเดิม ยังอนุรักษ์และสืบทอดเหมือนที่ผ่านมา

๒. แม้คนรุ่นใหม่ของชุมชนจะมีค่านิยมในการประกอบอาชีพเปลี่ยนไปตามกระแสของสังคม คือเข้าสู่โรงงาน แต่ฟ่อ แม่ปู ย่า ตา ยาย ยังคงเป็นเกษตรกรที่ทำนา เลี้ยงสัตว์ เมื่อมีเวลาว่างก็หอเลื่อตามปกติ ปัญหาขาดผู้สืบทอดดูมิใช่ปัญหา เพราะลูกหลานกลุ่มนี้มีประกอบการเหล่านี้ ถ้วนซึ่งชับรับรู้การทอเสื่ออยู่เดิมตัวตั้งแต่เล็ก ซึ่งเมื่อไรที่โรงงานปิดตัวลงหรือคนรุ่นใหม่มีอายุมากขึ้น และเบื่อชีวิตโรงงาน ก็สามารถหันกลับมาจับงานเกษตรกรรม และใช้เวลาว่างทอเสื่อได้ทุกวิถทาง

๓. ด้านเยาวชนในชุมชน ภูมิปัญญาที่ได้ถูกปลูกฝังด้วยระบบของการศึกษาที่กลุ่มแม่บ้านออกໄປเป็นวิทยากรสอนแก่นักเรียนและผู้สนใจ นอกเหนือจากการปลูกฝัง ความรู้ทางระบบครอบครัวอีกทางหนึ่ง

๔. ปัจจุบันการทำกาก เพื่อขายดันกสดหรือเส้นกากแห้งให้เป็นวัตถุคุณภาพ ผู้ที่ห้าม การช่วยปันระยะเวลาของผู้ประกอบการ ไม่ต้องมาเสียเวลาทำงาน กสามารถซื้อเส้นกากໄປใช้ขายได้เลย ทำให้การทอเสื่อของคนดารงอยู่ได้อีกช่วงหนึ่งแต่อาจก่อปัญหาในภูมิปัญญาการทำงาน ในวันข้างหน้า แก่คนรุ่นใหม่ได้

๕. เส้นทางของการทอเสื่อนอกจากทำเป็นแผ่นผืน ไว้ใช้สอยแล้ว ยังมีอีกในการประยุกต์ผืนเสื่อเปรเป็นรูปผลิตภัณฑ์อื่นๆ เช่น กระเบื้า ชองจดหมาย จานรอง รองเท้าฯลฯ ซึ่งผู้ประกอบการในชุมชนนี้ยังก้าวมาไม่ถึง จึงนับว่ายังมีช่วงเวลาของการสืบสานภูมิปัญญาในการทออีกรอบหนึ่ง กว่าจะถึงจุดเปลี่ยนของภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ธุรกิจชุมชนและการตลาด

๖. ทราบได้ที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นยังเป็นเรื่องของวิถีชีวิตในชุมชน ทราบนั้นภูมิปัญญาขยับอยู่ได้เพราเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน แต่ถ้าทราบได้ภูมิปัญญาท้องถิ่นถูกผลักดันให้เป็นจุดนำวิถีชีวิต เพื่อหวังผลในเชิงธุรกิจและผลประโยชน์แล้ว อันตรายของภูมิปัญญาคือการถูกตีค่าเป็นเรื่องของวัตถุ มิใช่มีผลต่อจิตใจทราบนั้นความเสื่อมสูญก็จะเร่งวันให้พ้นแปรไปตามกระแสทันที